

ВЫХОДЯТЪ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМЪ

<p>РЕДАКЦИЯ І АДМИНИСТРАЦІЯ: Львів, Ринок № 10, II. пош. Конто пошт. шльа. 143322.</p> <p>Адреса для телеграм: — „Лісові“ Львів —</p> <p>Гол Редактор приймає від 11—12 год. передполудням Рукописи не звертається.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА: Місячний в крані 450 гол.</p> <p>За границями: В Америці 1 долар, Франції, Голландії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 750 ал., Німеччині 750 ал., Швейцарії 3 шв. фр., Чехо- словаччині 20 к. кр., Румунії 150 лей, Болгарії 750 ал., Австрії 750 ал. — Зміна адреси 1 гол.</p>	<p>В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМИНІ- СТРАЦІЇ</p> <p>ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.</p>
---	---	---

Львів, 10. листопада 1926.

Варшава, 9. листопада 1926.

Рим, 9. августа 1926.

Лондон, 9. августа 1926.

За державну зраду.

Львів, 10. листопада 1926.

Грoш

361200.

sek Prokuratury przy tymże Sądzie, że treść artykułu umieszczonego w czasopiśmie „Dziło” Nr. 243 (10.9.25) z dnia 7. XI. 1926 r. pod tytułem: „Ne zabudnie...” usięp od słów: Tak, że do końca artykułu zawiera znamienne źródło i § 65 al. ustawy zarząd, usięp do konsekwencji 6. listopada 1926 konstatuje że nieprawdziwono i zarządził anulowanie całego nakładu i wydał w myśl § 493. p. k. nakaz dalszego rozpowszechnienia tego pisma drukowanego. Zarządzenie wydaje się nakaz odpowiedzialności redaktorów tego czasopiisma, by ostatecznie niniejsze umieszczyć bezpłatnie w oświadczeniu numerze 10 na pierwszej stronie. Niniejszym usięp tego nakazu podlega za sobą następnego przewidzienia w § 21. ust. dr. z 11. grudnia 1862 Dz. p. p. Nr. 4. str. 1863. 4. i zarządzenie za przekroczenie na grzywnę p. k. 100 zł. w dniu 7. listopada 1926.

Львів, 9. листопада 1926.

Ф. Федорців, д-р І. Німчук („Діло“), Дя. Павів, Р. Голія („Новий Час“), Л. Петрушів, Р. Стадницький („Радя“), К. Вольницький, К. Пелехатий („Воля Народа“), О. Павлів, д-р М. Стахів („Громадський Голос“), В. Мудрий, В. Целевич („Свобода“), Ів. Квасниць, В. Кубіцький („Вестерд“), Ст. Рудак („Культура“), П. Булик („Світ“).

Катальонські революціонери в порозумінні з більшовиками?

Париж, 9. септембра 1926.

Провідник катальонських змовників Массія, як виявила перевередана у нього ревізія і перегляд документів, був у виразних взаєминах із більшовицькими емісарами. Між документами впали на сліді постійної переписки Массія з більшовицькими агентами. Массія признався, що недавно мав ряд розмов із більшовицьким емісаром у Барселоні. СРСР, мабуть, не даючи йому фінансової помочі, мав призначити поміч у справі пропаганди.

Med. czes. „Dilo” we Lwowie. Pr. 532/26.
W imieniu „Kierzypospolitej Polskiej”! Są
wzrosty karzy orzeki na wniosek Prokuratury
przez trybunały Sądzie, że treści artykułów
zamieszczonych w czasopiśmie „Dilo” (nr. 243
10.9.22) z dnia 4. listopada 1926 pod tytułem
1) „Obładny” usiępiy a) między słowami
tytułu... a słowami: nie baworyli, usiępiy b)
między słowami: terytorji... a słowami: pro
nas, usiępiy od słów: tym samym... do kon
ca artykułu; 2) „2 dokumenty czasu” u
stronie 3-ej w kolumnie 1-ej usiępiy od słów
A szc... do końca artykułu zawierają: 3)
znaną zbrodni z § 65 a) uk., ad 2) zna
miona wysiępk z § 300 uk., uznali dokonany
przez Prokuraturę w dniu 3. listopada 1926
konduktę za nieprawidłową i za
żądali zniszczenia całego nakładu
wydany w myśl § 493 pk. zakaz dal
szego rozpowszechniania tego pisma dru
kowanego. Zarazem wydadz się nakła

кого й нема кому поручити виконання хоч би й найдрібнішої праці. Наш інтелігент не вродився на те, щоб плавати, а на те, щоб працювати. Багато-пребагато нашого поля лежить ще обгомом. Легко нарікати, що наш селянин темний, некультурний, неадаптичний. Інакше не може бути, коли ви всі відвідувачі складаєте зі своїх плечей на плечі одиниці. Наша будучність — в наших руках! Візьміться отже за працю чад нині і для майбутнього, що недалеко хвиля, коли ви з побачите, що неадаптичний господар, а з неграмотного мужика — культуру нашію.

І. Д.

Зі спорту.

Спарта (Львів) — Україна (Львів)
4:0 (0:0).

Вчора подали ми коротку замітку про численні недільні змагання у копаному м'ячі між передовими українською дружиною у Львові й А-класовою дружиною польською, яка арештно стоїть у табелі за останньою місці й відідає до класу Б. Все з того видно, на яку рішучість і на яку стійкість гра української репрезентативної одиниці, коли вона мусила зійти з грища, потерпівши катастрофічний поразку від такої слабкої польської дружини, якою є „Спарта“. Розглянемо коротко причини цієї катастрофи.

Хто був перед роком на м'ячевих змаганнях „України“ проти жидівської „Гасмоней“ (яка виступала до гри з 5 резервними), перемагала те саме, що на змаганнях минулої неділі. І тоді „Україна“ програла соромно з вислідом 1:4. Граючи „Україна“ весь час тільки зі слабшими українськими дружинами й не диво, що здобуває дешеві перемоги, а нічого не вчиться і не поступає вперед. В останньому часі, правда, встала „Україна“ перемогти стрийський „Погонь“, одну з сильніших провінційських дружин — та не маючи і було причиною, що вона виступила проти „Спарти“ з певним легковаженням, певна перемоги. Розуміється, тим більше мусила бути її поразка, тим сильніше розчарування її численних прихильників.

Однак остання поразка „України“ має своє основне джерело не в такому численному духовному розположенні дружини, але в тім, на нашу думку, сліпій куті, в якій з різних причин опинилися український спорт під Польщею взагалі. Обставина, що українські спортові клуби не можуть змагатися з сильнішими від себе дружинами польськими й жидівськими, що не можуть міряти з ними своїх сил і від них уникати, спричиняє те, що український спорт не може вийти з пеленго. Така обставина є причиною, що каси українських спортових товариств порожні, наслідком чого українські гравці один по одному кидують українські дружини і вступають до чужих. Навіть в репрезентативному складі „України“ виступило в нині, невідомо як чотириох „равів“, що працюють для слави неукраїнських клубів (3 гравців з Visu), і (Муромський) такий зі „Спарти“. А що казати про таких першокласних гравців, як Савка „Чари“, Лисик („Погонь“) і ін., що наслідком жудячого життя українського спорту пішли давно на службу до польських передових клубів і є гордістю польського спорту — на нашій землі! Ця смирнозвучна аномалія буде тривати так довго, поки українські спортові товариства не матимуть можливості грати зі всіма клубами на нашій землі, як це вже давно між усіма ріжконаціональними клубами в Чехословаччині, Австрії, Румунії, Югославії й інших державках. Таку саму думку заступає цілий ряд наших видатних громадян, приятелів спорту, з якими ми мали нагоду говорити після змагань зі „Спартою“, отже це думка коли не загальною, то безперечно великої більшості того українського громадянства, що цікавиться рідним спортом і бажає широго його зросту й поширення.

На яких умовах перевести що думку в дію — це річ керманичів українського спорту, які подбавляють уже про те, щоб в нових обставинах забезпечити українським дружинам можливість ширшого внутрішнього незалежності і свободи рухів. Що це вийде тільки на користь українського спортового руху, такого переважного чинника в національному виконанні народу — це сумніватися не можна.

Від Ред.: Завтра помістимо фахову оцінку недільних змагань пера п. В. Стоцького і його погляд на даліше положення українського спорту під Польщею. В цій справі приймемо радо й думки інших людей, зацікавлених цією немаловажною проблемою.

Лист до Реданції.

З ч. 235 Вашого часопису надруковано лист, підписаний за „Закордонною Делегацією Української Соц. Дем. Роботи Парті“ Іс. Мазею, з огляду на те, що цей лист звернений проти нашої Закордонної Групи У. С. Д. Р. П. і її Голови т. М. Галагана, просимо не відмовити дати місце на сторінках нашого часопису і нашій відповіді.

Не є тайною, що між угрупованням членів У. С. Д. Р. П., які гуртуються навколо т. М. Закордонної Делегації, і членами партії, які об'єднані в нашій Закордонній групі, від кількох років точиться внутрішня боротьба, котра перед 2 і на роками від-

білася навіть на сторінках „Діла“ (див. допис в „Ділі“ з дня 31. травня 1924 р. і спростування т. М. Галагана в ч. 128 з дня 12. червня того року).

Ми і раніше вважали за невідповідне виносити внутріпартійні справи перед форумом широких кол українського громадянства і тепер не хочемо тут токувати причин і суті наших розходжень. Припускаємо, однак, що після того, що було надруковано в „Ділі“ за 1924 р., ми більше не по-требуватимемо виступати зі своїми заявами на сторінках Вашого часопису. Але надрукування в ч. 235 „Діла“ листа Іс. Мазеї примушує нас заявити наступне:

1) Наша Група не претендувала й не претендує на заступництво цілої партії, а лише на свою відповідальність перед своїми партійними конгресом.

2) Угруповання т. М. Закордонної Делегації на чолі з Іс. Мазею не митаким відмовляється відмовитися права виступати іменем цілої У. С. Д. Р. П. і рішучо не визнає за тим угрупованням права на виступати в правах членства партії, ні виключати когось із партії.

3) Приналежність нашої групи до У. С. Д. Р. П. означається не тим чи іншим становищем, яке займає супроти нас угруповання т. М. Закордонної Делегації, а фактом приналежності членів нашої групи до складу членів партії.

Питання про підставність і оправданість становлення обох існуючих за кордоном угруповань членів партії розв'язується, на нашу думку, не на сторінках щоденної преси, а має бути розв'язане покликанням до того належними органами, до яких ми й звернемося.

За Закордонну Групу У. С. Д. Р. П.
Заступник голови: **Д-р Антін Іващенко.**
Прага, 3. листопада 1926 р.

Пам'ятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі І. Франка треба посылати до Центрбанку (Львів, Ринок ч. 10. І. пов.) на шабличку книжечку ч. 7910.

Всячина.

Розв'язка тайни як помер Карло XII. Для читачів нової історичної повісті Б. Лепкого „Мазепа“ цікаво буде почути кілька нових причин до історії союзника Мазеї Карла XII, про якого смерть панають між істориками суперечні погляди. Це питання ділить головню на ворожі табори Шведів і Норвежців; Карло XII. загинув у 1718 р. при облозі норвежської твердині Фредріксгаля у 36 р. життя. З тою смертю зв'язана сила версій. Одні кажуть, що воєначальник загинув від кулі збунтованого шведського жовніра. Інші — і цей погляд має більше прихильників — оповідають, що в 1718 р. Карло бив собі в голову підибти данську Норвегію. Його військо ввійшло туди трьома відділами: південним проводив сам Карло, його здержала твердиня Фредріксгаль. Хоча зима була суворою, Карло почав таки негайно облогу. Він поведився при облозі не як зрівноважений стратег, а як Дон-Кіхот і вшов на заїки небезпек. Одного вечора він пішов придивлятися як під мурами роблять окопи. З мурів твердині спалили світляні кулі на робітників в окопах, де посередній стояв Карло. Навіть виліз з одного окопу і сміливо оглядав мур твердині серед дощу стріли. Коли французький офіцер-інженер звернув королевів у агу, що кулі не мають більше пошани перед королевем, як перед простим жовніром, Карло відповів, що він дбає про те, щоб якнайбільше закінчити працю над окопами. Коли офіцер пробував повторити свою остроту, шведські офіцери звернули йому увагу, що Карло — впертий і чим більше його остерігають тим більше він їде на небезпек. У цій самій хвилині впала данська куля і пробила королевів наскрізь голову. Однак народні шведські повіря піддержували думку, що його вбили скрито власні земляки. Хоча історики викопували останки тіла Карла для дослідів над родом смерті — важко було ствердити: яка куля пробила тіло Карла — шведська чи дансько-норвежська. Аж ось недавно один норвежський священник пред'явив документ, що має бути описом одного з учасників облоги над Фредріксгалем і який зберігся в руках наслідників автора цього документу Джона Веддло. У цьому документі, сансному безпосередньо після смерті Карла, є така замітка у формі денника: „І коли я вийшов уночі на мур твердині, побачив я по шведському боці постать у рибій уніформі. Я вистрілю до неї і бачу, як вона поволі залязала на даху“. Норвежці твердять, що саме цей їх предок був тим, що вбив Карла — неспокійного духа, який воював з усім світом. Веддло стане норвежським героєм, бо аркував Норвегію від шведського наїзду.

Оповіді.

Український Наддніпрянський Хор під управлінням Петра Євсєвського у складі 30 осіб виступає:
Середа 10.XI. Перемишль. 719 28-7

„Український Національний Хор“ під управлінням Дмитра Котка:
Середа 10.XI. Збараж.
Четвер 11.XI. Збараж.
П'ятниця 12.XI. Теребовля. 1—2

Товариство „Медична Громада“ у Львові подає до відома, що загальні збори Товариства відбудуться в невідому для 14. листопада 1926 в год. 9. рано в будинку старого університету при вул. Миколая, в салі ч. XIX., з таким порядком дня: 1. Отворення загальних зборів. 2. Відчитання протоколу з попередніх загальних зборів. 3. Звіт уступаючого Виділу. 4. Звіт контрольного Комісії й уделення абсолютної уступаючому Виділові. 5. Вибір нового Виділу. 6. Внески й запити. — За Виділ: Берест Осип, голова; Лев Александр, секретар.

Загальні Збори Кружка УПТ-а в Лембівську відбудуться в д. м. „Промісїт“ дня 13. листопада 1926 р. о годині 2:30 по пол. зі наступним порядком: 1. Відкриття зборів. 2. Відчитання протоколу з посл. заг. зборів. 3. Звіт Старшини за минулий рік. 4. Звіт контрольного Комісії. 5. Дискусія над звітом і уделення абсолютної. 6. Біжучі завдання кружка. 7. Вибір Старшини. 8. Вибір контр. комісії. 9. Вибір відпоручників на заг. збір. 10. Зміна статуту. 11. Внесення й запити. — За Старшини Кружка УПТ-а: **О. Хома**, голова; **Зубрей**, секретар. — Заточення з сусідніх повітів просять конче присути!

Курені І. гафтарства, коронкари і батники і мовознавці „relief“ І. трикотарства, І. ручного ткацтва модних матеріалів на свєтери, плащі, шалі, устроєні Стефанія Шмідельська вул. Корняків 1/11 пов. Зголошення, інформації від год. 3—4 попол. 885 1—2

ДРІБНІ ОГЛОШЕННЯ.

1 зол. 70 сот. коштує один ніж з хімічного срібла у Мадда Коперника 14 (681 а) Проти кіна „Коперник“. 7—7

БАНДИДАТ нотаріальний з правом субституції пошукує посади. Зголошення до адміністрації під „Нотар“. 858 2—3

БОНКУРС на посаду управителя 5-ти класової народної школи УПТ-а в Долині для учителя з кваліфікаційним патентом. Подання вносити негайно до Головної Управи „Рідної Школи“ у Львові. 879 2—3

ШУКАЮ статті з удержанням і уживанням фортепиано для панички, яка вчиться в Музейній Консерваторії. Відомість в Адміністрації під „Консерваторія“. 876 2—2

УНЕВАЖНОЮ згублену військову книжечку, видану П. К. У. Стрий на названсько Андрій Влажків, ур. 1895 р. в Попелях. 873 2—2

ВАСИЛЬ ХОДОРОВСКИЙ, ур. в Давидківцях 1891 року замешкалий в Шерешівцях пов. Чортків, уневажнює згублену військову книжечку П. К. О. Чортків. 883 1—3

ВЯРЕМЧУ, в дуже гарнім положенню 1/2 морговця парцеля на продаж. Д-р Янович — Станіславів. 884 1—3

ПОТРІБНА інтелігентна йша сирота до помочи, до всього. Зголошення з укладами негайно до Адміністрації „Діла“ під „Село“. 880 1—2

ОГЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Лікарсько-дентетичне Заведення

д-ра Симона Раппапорта
Якова Насса

Львів, вул. Сикстуська 17/II.

Пильовування й викидання зубів без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті на американську систему. Пациєнти з провінції пологдуються в найкоротшому часі. П. Т. урядовцям і студентам значна знижка. 852 Полескі в сплатах. 5—5

Віддам заступство

на всю Польщу на средство проти курення (винахід XX. століття) тому, хто буде в можливості переобрати цей товар за 846 готівку. 4—4

Chem. Techn. u. Kunstf. Labor. E. Dorošovic, Bratislava, Skutlabyho 6, 6. C. S. K.

Ширіть наш часопис!

Вже друкується і до 20. ч. н. буде розіслано П. П. Поредині і Консентан

П. число „Українського Мистецтва“ за листопад

Для усталення висоти накладу просимо усіх, що одержали І. число, або тих, що не одержали, хочуть передплачувати наш журнал, надіслати до 15. ч. н. прислати передплату до кінця ч. р. (8 зол.) Тих, що одержали І. число не мають залур передплатувати журнал, просимо ласкаво повернути неусухожесний примірник, або надіслати за нього (3 зол.). — Адміністрація „Українського Мистецтва“ — Львів, Ринок ч. 10. II. пов. 1—3

На 16 раті

ГРАМОФОНИ

тубові, шайфові, валікові від 80 зол.

Грамофонові плити також в українській мові, а найкращі п'ятери 2:50 зол.

„СИРЕНА“

Львів

Казимирівська 13.

Приймається грамофони до напраті по найдешевших цінах. 877 2—3

KALOTRIX

д-ра Теодора Вергуня — одиникий пенний середина. Збержує випадання волосся, спричинює будній поріст, випадає волосся відстає, при довшій ужиттю синій волос відстає, природно краску. Хіна флашкова 2 і 4 зол. 882 За післяплату висилає: 1—7 „НАРОДНІЯ ТОРГОВЛЯ в СОКАПІ“

Концес. Судове Бюро перекладу чужих мов — Львів, Собеського ч. 12. 848 Фірма Міхальські. 2—0

МАГАЗИН І РОБІТНІЯ ФУТЕР

Ф. П. Любельські
Львів Рутівського 3. Тел. 48-70 поручає всілякого рода **ШКІРИ, ФУТРА** мужескі, жіночі і т. п. перерізки виконує після найновіших фасонів. 580 8-10

ЧІПКИ ГЕМОРОІДАЛЬНІ (з маркою когут) ГОНСЬКОГО

усувають біль, печення, кровалення, свербілля та зменшують гудін (жильки) **ГЕМОРОІДАЛЬНІ ЧІПКИ** з маркою когут — Рес. Мін. Публ. Здоров'я ч. 354. 728 продають аптеки. 5—12

Найбільш упартий біль голови

усувають оригінальні порошки з „КОГУТ“ (728 а) ком“. 24—2

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Товариства „Союз емеритів „ПОМІЧ“ у Львові“, відбудуться зі значимий дивизією порядком дня 4. грудня 1926. о 3 год. пополуд. в кімнатах „Бесіда“ (Нар. Дім — вул. Рутівського) у Львові. Колись о год. 3 за мале число прихвних членів не дозволило отворити Заг. Зборів, відбудуться вони о годину пізніше без огляду на кількість учасників. — **Головна Рада.** 869 2—2

Загальні Загальні Збори

Кружка У.П.Т.а „Рідна Школа“ в Рогатині, відбудуться в суботу дня 13. листопада 1926 р. о год. 1 пополуд. в кімнатах української гімназії в Рогатині з таким порядком нарад:

1) Відкриття загальних зборів. 2) Відчитання протоколу з попередніх загальних зборів. 3) Звіт уступаючої Старшини і управителя гімназії, а) управителя народної школи. 4) Звіт контрольного комісії і уделення абсолютної. 5) Вибір нової Старшини і контрольного комісії. 6) Вибір відпоручників на загальний збір УПТ-а у Львові. 7) Зміна статуту. 8) Внески й запити.

За Старшини Кружка УПТ-а „Рідна Школа“ в Рогатині:

О. Ст. Горецький, **И. Когут**, голова, за секр.

З хвилею довершення перевороту ролі диктатури, Ролі союму введено до крайно піднятого становища при його допомозі, закондату владу перенесено на виконавчі державні чинники, а ці, використовуючи надані їм союмом повноваження, почали розбудовувати основні під своє трицятілітнє панування. Вислідом цієї „розбудови“ є між іншим розпорядок президента про харні санкції у відношенні до преси, розпорядок наскрізь суперечний а постановами конституції, що зводить органи публічної опінії до ролі безомовних рабів.

Автори перевороту і державні влади, вступаючи на шлях диктатури, аніж не використали внутрішній грунт, підготовлений їм тав. народним табором. Одночасно й відношення на міжнародній арені сприяли такому обороту справи в Польщі. Італійський „будуючий“ фашизм знаходиться на вершині своєї авторитарної слави, в Англії консерватисти, маючи величезну перевагу, обійшли собі довге панування, у Франції парламент виявив поану анемію, в Німеччині знімалися бачачки про можливість монархічного левевороту, в СРСР зматілася опозиція, яка виставляла постулат повороту майже до воєнного комунізму, з виключною диктатурою міського робітництва.

Все це подавало надії на розбудову і закріплення диктатури в Польщі. Та в цих своїх змаганнях польські диктатори спізнилися на чверть години. Якраз тоді, коли вони вступили на шлях утвердження диктатури на муссолінівський зразок (як свідчить розпорядок про пресу), в цілій Європі таке чи інше диктаторство потерпіло генеральну поразку. В СРСР на голову розбито опозицію, утверджуючи еволюцію революції, в Англії робітничий партия віднесла величаву перемогу в комунальних виборах, в Злучених Державах побідили у виборах демократи, що є прихильниками розуміння з Європою взагалі, а з Францією зокрема в справі боргів. Вістка про вичорку перемогу демократів спричинила на біржі поліпшення ситуації франка, що одночасно зміцнює розквітання французький парламентаризм і повертає будуючу силу демократичному ладові. Поруч з тим афера полк. Гарібальді відкрива інтригансько-провокаторське обличчя італійського фашизму, принижуючи його значіння й обезсилюючи його розвиткову силу. Очевидно в таких умовах мусить і в Польщі наступити відворот на цілій лінії — тим більше, що й у внутрішньо-польському житті змагається рішучіша опозиція проти диктаторських змагань.

Дещо запізно з'явилися польські диктатори за діло утвердження своєї влади, при допомозі метод „клясичного“ муссолінізму, себ-то саме а хвилі, коли фашизм переживає важку кризу, яка є заповіддю його упадку. В таких умовах і теплярний хвіт польського фашизму безумовно мусить заглухнути під „холодом“ дійсності.

На руїнах.

Після знищено 2166 українських народних шкіл.

Пос. М. Прушинський, відомий практичний керманяч польонізації до-нізельційної акції на західно-українських землях, оголосив на днях білянс своєї діяльності. На основі зібраних ним урядових даних кількість українських народних шкіл обмежується цифрою 953, але з огляду на внесені з польського боку рекурси про українську мову навчання в деяких школах, ту цифру треба знизити до 900. Польсько-українських шкіл (себ-то теж польських, але під утравістичною фірмою) є около 1450, а польських понад 2350.

Якщо Русини порівняють той стан з Б. Австрією, то владі великі раїони на їх території. Але треба вибити собі з голови, щоби Польща мала наладувати Австрію і відкатити її долі, хоч дійсно-

кий спосіб думання так втрис у мозки деяких Польців, що в справі польонізації школи заховувалися пасивно, або навіть поборювали (і: що яким, часто а і страху, що вона несправді і матиме кепські наслідки).

Скорю конституція і тратати не змушують нас до хоч би одної неспокійної державної школи, то г далося би зразу спольшити всі школи, як це на поавстрійських землях зробила Італія і Румунія. В суті річ на підставі декларації (і) мало тут лишитися лише 422 руські школи, але з доручення міністра освіти оставлено 953. Годиться порівняти лавіську кураторію з волинською і польською, де руські школи існували від давнього часу і протипольські агітації є значно менші, але де польські є багато слабша. Отже там не ма ні одної руської школи, а тут всі спольщено або зутрачено.

Після цього зілстрування руїни українського шкільництва на українській території під Польщею пос. М. Прушинський визнає, щоби остаточно покінчити і з тими останками українського шкільництва, бо „головно від школи (розуміється, спольщеної! — Ред.) залежить розвиток польськості у східних воєвіствах“.

Згадуючи про нашу „некористь“ у порівнянні з часами австрійського режиму в шкільній ділянці, пос. Прушинський не виклає цифрові тієї „некористі“. Вважаємо потрібним виручити його під ширм оглядом. Отже за часів австро-польського режиму в перших літах польського на території Сх. Галичини було 2.612 українських народних шкіл і 1.537 польських. До тогож українські школи це були головно одно і дво-класівки; польські школи здебільшого чотири-п'ять і шістькласові, так що в 1.537 польських школах було кляс три рази більше, як в українських. Одна українська школа припадала пересічно на 1.350 мешканців української народності, а одна польська школа на 600 мешканців польської народності. По наших обчисленням на території Сх. Галичини маємо тепер 867 українських народних шкіл (що зрештою годиться з цифрою, поданою М. Прушинським), польських 2.347 і утравістичних (себ-то теж польських) — 1.455, разом польських народних шкіл 3.802. Розуміється, що тих 867 українських шкіл не можна вважати справді українськими. Їх український характер є тільки номінальний. На Волині, де по даним К. Сроковського ще в році 1923 було 421 українських шкіл, тепер — як це з радістю стверджує пос. Прушинський — нема ані одної української школи. Отже та наша „некористь“ висловлюється цифрою 2.166 знищених українських шкіл.

Українці в Бразилії.

Після краху в Українському Союзі. — Дещо з економічної політики. — Справа переселення. — Ніяких наглядів для еміграції з краю!

Трес Боррас, 3. жовтня 1926.

Український Союз у Бразилії перейшов швидко до кризи. В днях 18. і 19. вересня відбулися надзв. загальні збори Українського Союзу, викликані непорозумінням, яке зайшло між деяким з членів вивіду і Головою Союзу проф. П. Карманським. Не ходило тут лише про деякі непорозуміння в справах фінансових; було також багато невдоволення ізза — делікатно кажучи — недипломатичного поведіння колишнього представника ЗУНР. Проф. Карманський побачив нарешті, що його положення і його тактика на дальше не до здержання, тому подався, і то в спосіб, понижаючи його особу. Громадяне, аважючи на те, що представляли особу проф. К. чужинцем в багатокрашому світлі, залишили його на дальше, щоб тільки оминити неприємностей. Таким чином залишилося все по старому. Обмежено лишновновласти дані проф. Карманському й затягнуто дефінитивно 18-тисячну позичку.

Хоч я новий емігрант, бо ледви три роки в Бразилії, бачу, що тутешня громада це люди доорі, дібрани. Не вважаючи на роздор, громада держиться: не внажас навіть

на те, що голова Союзу проф. Карманський волею чи неволею вводить той роздор у громаді. Люде сходяться, кажуть собі правду в очі — і показується, що їх думки ті самі, їх ідея спільна. Коли ось голова проф. Карманський не мав часу протягом 4 тижнів приготувати звіту в діяльності, то скаробив Союзу, п. П. Мазуршин, зробив зразково касовий звіт, точнісінько інформуючи публіку про найменший прихід чи розхід. А які гарні річі говорили пп. Куц, Шевчук? Словом — тутешня громада доказала, що вона свідомо себе, тільки проф. Карманський не вміє її цінити як слід. У грудні ц. р. відбудуться звичайні загальні збори Союзу, які мають перевести деякі зміни в статуті Українського Союзу і т. д.

А тепер дещо з економічної політики. Проф. Карманський завів тут спілку з одною колонізаційною компанією і хоче тут переселювати наших людей в горячий степі С. Павльо й заводити там плянтації кави. Годі перечити, що немало наших людей осіло на землях поганих, але в багатоздорових степях, Парані і С. Катарині є ще дуже багато урожайної землі. Плянтації кави в останніх двох роках перестали давати колишні зиски. Бразилійська кави має багато конкурентів, а до того плянтатор мусить вести завзяту боротьбу з т. зв. „бгос-де-салі“, що появилася недавно і сильно нищить плянтації. А щодо управи бавовни, то вона в році 1925—1926 не дописала зовсім і її плянтатори понесли величезні втрати. Все те утруднює колоністів добитися більшого майна, як це було зрештою і перед десятиками літ, коли наші перші колоністи спали блаженним сном — втративши прегарну нагоду двинути матеріально з нужди, в якій живуть.

Сьогодні вже багато тяжче до чогось дійти. Ліпші землі заняті Італійцями, Японцями, Німцями і т. д. В степях С-та Катарина і Парана є ще багато незаселеного праліса. Туди збільна сунуться наші переселенці. Та й це йде пияво, відсутність залізниць відчувається сильно. Колоніст мусить продавати свої твори за півдурно, а купувати фабричні продукти по казочних цінах. Правда, в половині листопада має прийти до зміни уряду, а новий уряд обіщав завести нові дороги для перевозу товарів самоходами, які тут починають вести поважну конкуренцію з залізницею. Є також обіщання щодо інших змін.

Взагалі політика Бразилії повинна змінитися. Повинна також скінчитися революція, що ще досі кипить у стетах Гоїа, Баїа, Паратіба й ин. Мабуть новий президент Вашингтон Люїз діде до порозуміння з ворохобниками і змінить політику фінансову. Бо фінансове положення Бразилії, не вважаючи на поправу курсу мільреїса, гірше. Промисл і торгівля борються зі страшеною кризою, а уряд своїми податками ще утруднює що боротьбу. Всі тут надіються, що небажком положення стане краще, але надія заводить. Місцева продукція перевищує потребу; поправлений курс мія дозволяє купувати товари зза границі. Криза замість слабувати зростає.

Інша річ, що все те слабо відбивається на українському колоністстві, бо він в більшості хлібороб і його продукти все мають вартість. Але їхати сюди новому емігрантові не поарадно. В протягу 1926 року приїхало в степі С. Павльо 29.000 емігрантів з Бесарабії. Чого ці люди не пережили? Жаль було, читаючи тутешні часописи про нещасних Бесарабців. А сеж таки недавно гостили тут представники польського уряду, що думають спрямувати сюди колонізаційну течію. Плянтаторам кави це на руку, але це був би злочин; навіть тутешня офіційна преса почала критикувати цей проєкт польських урядових кругів. Що з того вийде, побачимо.

Емігрант.

Рівноправність.

Заборона оснування Українського Товариства Ліга Націй у Львові.

Дирекція поліції у Львові письмом з дня 28. жовтня 1926 р. 1878/26 СТ. 2008 спрямованим до основників товариства „Українське Товариство Ліга Націй“ у Львові на руки д-ра Олександра Мартушак у Львові повідомила, що воєвідський уряд рескриптом з 25. X. 1926 ч. В.П. 14509/26 забороняє оснування згаданого товариства головю з ось якої причини (дослівний відпис):

„Після § 3 чотверту статуту цілого проєктного товариства неми інша мала би бути практичне примінення засад установлених Лігою Націй відносно до земель заможних населення руським. Як то підлягає до компетенції інтернаціональних чинників згаданого державного законодавства і Ряду. Стремління до реалізації цілей товариства булоби порушенням суверенності і шлосі держави. З огляду відтак на своє улагодження проєктного ст-ва товариства представляється — як загрозуюче порядком публічному а тим самим як небезпечне для держави і противне законам“.

Годиться зазначити, що згадані постанови статуту є ідентичні зі статутами інших товариств Ліга Націй, які існують майже у всіх світових державах. Заборона оснування Українського Товариства Ліга Націй у Львові є унікатом, який найкраще характеризує новий курс польської політики.

Очевидно, що наші політичні чинники використовують як слід згадану заборону на відповідній арені.

Новий світ.

Вражіння з Рад. України.

Виклад проф. д-ра І. Євєпінського.

На самому початку одних стрілок спід підкресити, що виклад проф. І. Євєпінського з невід (і. XI. п. р.) відом несподіваний змістом та формою до тих викладів, які нам доводилося колинебудь чути про положення на Радянській Україні.

В викладі проф. Євєпінського найменше було оптичних і слухових вражень, а зате була спроба синтезу і висновків на основі пережитого та відчутного в часі побуту поза лінією радянського кордону. Автор був не тільки на Україні а Київ, але й у Москві, Ленінграді та в столиці радянської Білорусі Мінську.

Тому то й шострадію до своїх тез та висновків брав президент не тільки з України, але й з Росії та з Білорусі. Як учений і культурний, президент обмежувався виключно до тих ділянок радянського буття, що мають якнебудь відношення до науки та культури.

На самому аступі зазначив проф. Євєпінський, що одомісний побут у СРСР, тобто в державі, де твориться нова жарт, де кується новий тип людини і громадянина, не вистарчає на те, щоб охопити та пізнати тамошнє життя в цілості, щоб забачити всі його додатні та відміні сторони.

Зараз же приїзді в Україну, а також і в Росію та Білорусь впадає в очі те, що там всюди відбивається еволюція відбудови асх ділянок життя. Приглянувшись ближче тій відбудові чи разіше новій будові, приходиться до висновку, що безпосередній стихійна революція з її гурлявним галасом та шумом, з її кривавими атрибутами безповоротно минула. На її місце прийшла хвиля еволюційної праці над революційними реформами життя. Цей процес можна назвати іншими словами еволюцією революції, революцією мирної а позитивному її розумінні. Цю велику працю робить там як відомо одна партія, що держить у своїх руках диктатуру, що не визнає ніякого індивідуалізму, що все насправляє в рамки колективної праці для реалізації та задоволення не особистого індивідуального амбіції чи цілі, але збірної колективної мети. І тому не дивно, що аса праця має подекуди монотонний і аудний ангажд, і не тільки вигляд, але й в дійсності вона такою є. Індивідуалізм не жити та роздражлює. Вониж до цього не звикли, вониж не ожуть погодитися, що їхня енергія та праця має згубитися, пропастися в гуші загальних збірних зусиль.

Ця сторінка життя має свої додатні і відміні сторони. Люде громадські, альтруїсти находять задоволення і високоду в такій збірній праці, люде а індивідуалістичного аснжого дотують до такої праці хевіть, а то а відразу. Бож та праця не для них, а для інших, невідомих, для нашої реальної колективної, дехто каже для абстрактної.

І хоч часи страшного, руїнянського та кривавого воєнного комунізму осоловотро минули, то спід його анжало на кожному кроці, на кожній ділянці життя. А тому асно, що в такому наладданню праці, де потреба одиним сходять на залий плян перед потребою загалу, а одиница що нині відчуває на кожному кроці велику неадапті, а вона неадапті не може а нині заспокоїти по кількох літах відпочинку та творчої праці по минулому періоду аснжого комунізму навіть найпримітивніших індивідуальних потреб. Ші мітишних індивідуальних радч через верел нині ви стрінете великі ради через верел кооперативами а мануфактурою, чи навіть споживчими продуктами. Ші нині а в